ผลการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้แนวคิดจิตตปัญญาบูรณาการร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงในตนเอง: กรณีศึกษาการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาจริยศาสตร์และกฎหมายวิชาชีพทางการพยาบาล*

The Results of Applying the Concepts of Contemplative Learning Integrated with Problem-Based Learning for Self-Transformation: Selected Topic of Ethics and Laws in Nursing Profession Subject

[1]ศรินยา พลสิงห์ชาญ, [2]อุตม์ชญาน์ อินทเรือง และ [3]คมวัฒน์ รุ่งเรือง

[1]Sarinya Polsingchan, [2]Utchaya Intharueang and [3]Komwat Rungruang

[1,2,3]วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์

[1,2,3]Boromarajonani College of Nursing Surin, Thailand.

[3]Corresponding Author. E-Mail: komwat_cmu@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงในตนเอง ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้แนวคิดจิตตปัญญาบูรณาการร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 จำนวน 11 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1. แผนการสอนการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้แนวคิดจิตตปัญญาบูรณาการร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก 2. แบบบันทึกการสะท้อนคิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีการเปลี่ยนแปลงในตนเอง หลังการจัดการเรียนรู้ จำแนกได้ 3 ประเด็น ดังนี้ 1. การเปลี่ยนแปลงระดับบุคคล ด้านความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาของบทเรียนที่เพิ่มมากขึ้น และด้านอื่นๆประกอบด้วย 1.1 ด้านทักษะการสื่อสาร ทั้งด้านการพูด การฟัง การอ่าน 1.2 ด้านทักษะการกล้าคิดกล้าแสดงออก และ 1.3 ทักษะการยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น 2. การเปลี่ยนแปลงระดับกลุ่ม โดยพบการเปลี่ยนแปลงในทักษะการทำงานเป็นทีมที่ดีขึ้นและการเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลที่เพิ่มมากขึ้น และ 3. การเชื่อมโยงความรู้สู่การปฏิบัติ พบว่านักศึกษาพยาบาลตระหนักถึงความสำคัญของวิชาชีพพยาบาลในการให้บริการแก่ผู้รับบริการในประเด็นปัญหาทางจริยธรรม ที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมเพิ่มขึ้น

คำสำคัญ: การเปลี่ยนแปลงในตนเอง; จิตตปัญญา; การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก; นักศึกษาพยาบาล

Abstract

The objective of this research was to study self-transformation before and after learning management by applying the concepts of contemplative learning integrated with problem-based learning. The sample group was a total of 11 second-year nursing students obtained by cluster random sampling. The research tools consisted of: 1. lesson plan which

*Received March 16, 2022; Revised November 28, 2022; Accepted December 15, 2022

applying the concepts of contemplative learning integrated with problem-based learning 2. reflection record form. Data were analyzed by content analysis.

The results of the research revealed that nursing students had a change in themselves after learning management, which could be classified into 3 issues as follows: 1. The personal change was found in increased the knowledge and understanding of the content of the lessons and other areas including 1.1 communication skills which were speaking, listening, and reading, 1.2 assertive thinking skills, and 1.3 the ability to accept other people's opinions. 2. For group level changes there was a change in better teamwork skills and increased understanding of interpersonal differences and 3. For linking knowledge to practice it was found that nursing students were aware of the importance of the nursing profession in providing services to patients on ethical issues.

Keywords: Self-Transformation; Contemplative Learning; Problem-Based Learning; Nursing Students

บทนำ

การเรียนรู้ที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการปรับเปลี่ยนมุมมอง ความรู้สึกนึกคิด ใคร่ครวญและทำความเข้าใจสิ่งที่แตกต่างจากประสบการณ์เดิมของตน ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ การเปลี่ยนแปลงในตนเอง (Inner self transformation) ถือได้ว่าจุดเริ่มต้นที่สำคัญที่จะนำไปสู่การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง (Transformative learning) การเปลี่ยนแปลงในตนเองเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในของผู้เรียนที่อยู่บนพื้นฐานของการเปลี่ยนแปลงมุมมองและความหมายต่อโลกและชีวิต โดยผ่านกระบวนการใคร่ครวญภายในตนเอง (Critical self-reflection) และการวิพากษ์เชิงเหตุผล (Critical discourse) การเปลี่ยนแปลงในตนเองจะเกิดขึ้นได้ต้องผ่านกระบวนการฝึกฝน โดยอาศัยกระบวนการเรียนรู้ (Learning process) ที่จะย้อนกลับไปมองเห็นสภาวะในตนเองอย่างใคร่ครวญ มองเห็นที่ไปที่มาของความรู้สึกอารมณ์ ความคิด ความเชื่อ ทัศนะการมองโลก รวมถึงฝึกความสนใจ (Attention) การรับรู้ (Perception) และทักษะทางอารมณ์ (Emotional skills) อันจะนำพาผู้เรียนไปสู่การเปลี่ยนแปลงในตนเอง (Sophonsuwapap, 2019)

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์ เป็นสถาบันการศึกษาที่มีหน้าที่ในการผลิตพยาบาลให้มีความรู้ มีทักษะในการปฏิบัติการพยาบาล และพัฒนาให้นักศึกษามีชีวิตที่เข้มแข็งทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดูแลผู้รับบริการที่มีความแตกต่างของแต่ละบุคคลตามเงื่อนไขของสภาพแวดล้อม ชีวิต ความเป็นอยู่ และภาวะสุขภาพ โดยสามารถให้การดูแลครอบคลุมสุขภาพองค์รวม ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านจิตวิญญาณบนพื้นฐานความเอื้ออาทร (Praboromarajchanok Institute, 2018) การจัดการเรียนรู้โดยในแนวคิดจิตปัญญาจะช่วยให้นักศึกษาพยาบาลเกิดความเข้าใจความเป็นตัวตน เข้าใจผู้อื่น เข้าใจถึงความเชื่อมโยงระหว่างความแตกต่างของสรรพสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและนำไปสู่การวางแผนเพื่อสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันการเจ็บป่วยของตนเองที่นำไปสู่การปฏิบัติได้จริง (Chiddee, Siriphan and Kaeomaungfang, 2019) ช่วยส่งเสริมความรู้ที่เป็นเหตุเป็นผล (Tongmuangtunyatep et al., 2019) อีกทั้งช่วยพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

อันพึงประสงค์ (Satyophas and Samaket, 2013) และเสริมสร้างความสามารถในการบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ (Choosang, 2019)

การพัฒนาให้นักศึกษาพยาบาลมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับจริยศาสตร์ จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ กฎหมายวิชาชีพ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ปัญหาจริยธรรมทางการพยาบาลและการแก้ไข การนำไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลและการดำเนินชีวิตโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ และยึดหลักความปลอดภัยของผู้ป่วย การดูแลด้วยความเอื้ออาทรด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ และคุณธรรมจริยธรรมนั้น ต้องอาศัยหลักวิทยาศาสตร์และศิลปะการพยาบาลแล้วจะต้องใช้หลักการแนวคิดต่างๆ มาเป็นแนวทางในการพิจารณาตัดสินใจเชิงจริยธรรม ต้องนำค่านิยมและการให้คุณค่าของตนเอง ความรอบรู้ ความไวต่อประเด็นจริยธรรม ความสามารถในการใช้เหตุผลและมโนธรรม เข้าสู่กระบวนการตัดสินใจเชิงจริยธรรม (Fry and Johnstone, 2002) โดยเฉพาะประเด็นปัญหาทางจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลจะช่วยให้นักศึกษาพยาบาลเข้าใจตนเองและผู้อื่นมากขึ้น และช่วยในการตัดสินใจในปัญหาจริยธรรมมีความตรงตามความเป็นจริงยิ่งขึ้น (Pakdeto and Arpaichiraratana, 2016) รายวิชาวิชาจริยศาสตร์และกฎหมายวิชาชีพทางการพยาบาลเป็นรายวิชาหนึ่งที่จะสามารถจัดการเรียนรู้ที่ช่วยฝึกฝนให้นักศึกษาปรับเปลี่ยนจากกรอบแนวคิดเดิมผ่านการใคร่ครวญ การสะท้อนคิดภายในตนเอง สนทนาเชิงวิพากษ์ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำไปสู่การเรียนรู้ใหม่ โดยการนำประเด็นปัญหาทางจริยธรรมมาใช้เพื่อก่อให้เกิดความขัดแย้งในใจ อันจะนำไปสู่การใคร่ครวญอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับประเด็นนั้นๆ ใช้ความรู้เชิงทฤษฎีหรือประสบการณ์เดิมเป็นฐานการขยายความรู้ใหม่หรือความรู้ที่แตกต่างไปจากเดิมไปนำใช้ในการประกอบการตัดสินใจอย่างเป็นเหตุเป็นผล

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า มีการใช้แนวคิดจิตตปัญญาในการจัดการเรียนการสอนในนักศึกษาพยาบาลเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น พัฒนาบุคลิกภาพ พัฒนาความสามารถในการบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ (Chiddee, Siriphan and Kaeomaungfang, 2019; Choosang, 2019) แต่อย่างไรก็ตามยังไม่พบงานวิจัยที่ใช้แนวคิดจิตตปัญญาร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักในนักศึกษาพยาบาลมาก่อน จะพบแต่งานวิจัยที่ใช้แนวคิดจิตตปัญญาร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักในกลุ่มเด็กปฐมวัยต่อความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและความเชื่อมั่นในตนเอง (Saentree, Klangpraphan and Thonglao, 2014) และยังไม่มีการประเมินผลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงภายในที่เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียน ประกอบกับการจัดการเรียนการสอนในวิชาชีพพยาบาล มีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักในหลายรายวิชาเพื่อให้นักศึกษาได้ใช้การคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ การทำงานเป็นทีม ซึ่งถ้ามีการนำกระบวนการจิตปัญญามาใช้ร่วมกันน่าจะส่งผลให้กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้แนวคิดจิตตปัญญาบูรณาการร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงในตนเอง: กรณีศึกษาการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาจริยศาสตร์และกฎหมายวิชาชีพทางการพยาบาล เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงในตนเองภายหลังการจัดการเรียนรู้ ในนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่ส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงในตนเองเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงในตนเอง ของนักศึกษาพยาบาล ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้แนวคิดจิตตปัญญาบูรณาการร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยก่อนการทดลอง (Pre Experimental Research) เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงในตนเอง ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้แนวคิดจิตตปัญญาบูรณาการร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก ของนักศึกษาพยาบาล ดำเนินการทดลอง กลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ (One-Group Pretest-Posttest Design)

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาในเชิงเอกสาร แนวคิดทฤษฎี (Documentary Study) ผู้วิจัยศึกษาตำราเอกสารวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวจิตตปัญญาศึกษา (Contemplative education) เป็นแนวคิดที่เน้นการพัฒนาจิตใจของมนุษย์ไม่แยกส่วนความจริง ความดี และความงาม โดยเชื่อว่าเป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคลและเชื่อมโยงกับรูปแบบการเรียนรู้ (Learning Style) ของตัวเองก่อนที่จะเชื่อมโยงไปยังผู้อื่น ร่วมกับวิธีการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก เพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนมีความรู้ที่เพียงพอและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติพยาบาลองค์รวมอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ควบคู่คุณธรรมและจริยธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข อีกทั้ง จิตตปัญญาศึกษามีความสำคัญในสังคมปัจจุบัน เนื่องจากทำให้เกิดความสมดุลภายในให้กับชีวิต ซึ่งประกอบด้วยปัญญา 3 ฐาน ได้แก่ ฐานกาย ฐานใจ และฐานคิด ซึ่งเกี่ยวข้องกับการสร้างสมดุลของสังคมโลก (Poolpatarachewin, 2008) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกื้อกูลส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมได้กลับมาค้นพบและตระหนักในความสามารถและศักยภาพความเป็นมนุษย์ของตนเองและผู้อื่น จนสามารถยอมรับและเคารพความแตกต่างระหว่างตนเองกับผู้อื่น แล้วสามารถค้นพบแนวทางในการดำเนินชีวิตร่วมกันที่สามารถประสานความสามารถและศักยภาพความเป็นมนุษย์ที่หลากหลายได้อย่างแท้จริง (Hart, 2004)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาภาคสนาม (Field Study) ผู้วิจัยได้จัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้แนวคิดจิตตปัญญาศึกษาบูรณาการร่วมกับวิธีการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก มีขั้นตอนดังนี้

1. ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้แนวคิดจิตตปัญญาศึกษาบูรณาการร่วมกับวิธีการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก ให้นักศึกษาพยาบาลทราบ

2. ก่อนการเรียน ประเมินความรู้ ความรู้สึก ความคาดหวัง ความกังวลและจุดแข็ง จุดอ่อนในการเรียนรู้ของนักศึกษา ใช้เวลา 30 นาที (Pre-test)

3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวทางแผนการสอน ทั้งหมด 4 ครั้งๆ ละ 3 ชั่วโมง และในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกครั้งจะใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดจิตตปัญญา ได้แก่ สุนทรียสนทนา (Dialogue) การฟังอย่างลึกซึ้ง (Deep listening) และการสะท้อนการเรียนรู้ (Learning reflection) ประกอบกับหลักการพื้นฐานของการจัดกระบวนการเรียนรู้ 7C’s บูรณาการควบคู่กับการสอนแบบปัญหาเป็นหลัก ทั้งหมด 9 ขั้นตอน โดยมีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ดังนี้

ตัวอย่างแผนการสอน

วิชาจริยศาสตร์และกฎหมายวิชาชีพการพยาบาล หัวข้อปัญหาจริยธรรมในวิชาชีพการพยาบาล

ครั้งที่ / เวลา	วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียนรู้แบบ PBL	กิจกรรมการเรียนรู้แบบจิตตปัญญา	วิธีการประเมินผล
1 (9.00-12.00) 3 ชั่วโมง	**ขั้นเตรียมความพร้อม PBL** 1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ **จิตตปัญญา** 1. เพื่อเป็นการประเมินความพร้อมในการเรียนรู้ของผู้เรียน 2. เพื่อสร้างบรรยากาศของความไว้วางใจ การเข้าใจ และการยอมรับการเปิดกว้าง 3. เพื่อพัฒนาฐานกาย ฝึกสติและการรู้ตามอารมณ์ ความคิด ความรู้สึกของตน 4. เพื่อพัฒนาฐานใจในการเรียนรู้ด้วยใจที่ใคร่ครวญในการสื่อสารความคิดโดยใช้ลายเส้นและสีสันจากการวาดภาพ	**ขั้นเตรียมความพร้อม** 1. ครูเตรียมกระดานไวท์บอร์ดที่มีล้อเลื่อนพร้อมกระดาษ และปากกาเมจิคเพื่อให้ผู้เรียนใช้ขณะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 2. ครูเตรียมโจทย์สถานการณ์เพื่อแจกให้ผู้เรียนทุกคน 3. ครูทำความเข้าใจร่วมกับผู้เรียนเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้แบบ PBL วัตถุประสงค์ในการเรียนรู้และระยะเวลาในการเรียนรู้ร่วมกัน 4. ครูอธิบายบทบาทของครูและผู้เรียน 5. กลุ่มสร้างข้อตกลงร่วมกันในการเรียนแบบกลุ่มย่อย	**ขั้นเตรียมความพร้อม** 1. ครูประสานงานกับตัวแทนผู้เรียนในกลุ่มล่วงหน้าในการเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน 2. จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้ผู้เรียนเกิดความไว้วางใจและสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูและผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนนั่งล้อมวงและสามารถเห็นหน้าซึ่งกันและกันได้ทุกคน 3. การปรับอุณหภูมิภายในห้องเรียนไม่ให้ร้อนหรือเย็นเกินไป ห้องเรียนไม่ถูกรบกวนจากสิ่งต่างๆ 4. ครูอธิบายการนำกระบวนการสุนทรียสนทนา (Dialogue) มาใช้ในการเข้ากลุ่มทุกครั้ง 5. ครูให้ผู้เรียนแต่ละคนแนะนำตนเองเพื่อสร้างความคุ้นเคยและพื้นที่ปลอดภัยในการพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Compassion) 6. ครูใช้กิจกรรม Check-in กับผู้เรียนทุกคน (Contemplation) 7. ครูแจกกระดาษ A 4 ให้ผู้เรียนตอบคำถาม ลงในกระดาษ A4 และวาดรูปความรู้สึกของตนเองในขณะนี้ที่ด้านหลังของกระดาษอีกด้านหนึ่ง (Contemplation)	**PBL** 1.โดยการสังเกตความพร้อมและการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของผู้เรียน 2. การสนทนากลุ่มแบบไม่เป็นทางการ 3. แบบประเมินตามสภาพจริง **จิตตปัญญา** 1. การสนทนากลุ่มแบบไม่เป็นทางการ 2. การสังเกต 3. การเขียนสะท้อนคิด 4. การวาดภาพ

ครั้งที่ / เวลา	วัตถุประสงค์	กิจกรรมการเรียนรู้แบบ PBL	กิจกรรมการเรียนรู้แบบจิตตปัญญา	วิธีการประเมินผล
	ขั้นสอน PBL 1.เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอธิบายและวิเคราะห์ปัญหาจริยธรรมในวิชาชีพพยาบาลได้ (TQF 2.2) **ขั้นสอน จิตตปัญญา** 1. เพื่อสร้างแรงจูงใจการคิดบวก และการสร้างบรรยากาศให้เรียนอย่างมีความสุข 2. เพื่อสร้างบรรยากาศของความไว้วางใจ การเข้าใจ และการยอมรับการเปิดกว้าง 3. เพื่อพัฒนาฐานคิด ในการฝึกฟังผู้อื่นอย่างตั้งใจ ปราศจากอคติ ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง	**ขั้นสอน** 1. ครูบอกวัตถุประสงค์ในการทำ PBL ครั้งที่ 1 ซึ่งจะครอบคลุมขั้นตอน PBL ตั้งแต่ขั้นตอนที่ 1-ขั้นตอนที่ 3 2. ครูแจกโจทย์สถานการณ์ให้ผู้เรียนทุกคน และให้ประธาน เลขา และสมาชิกกลุ่มดำเนินการ 3. ผู้เรียนดำเนินการอ่านโจทย์สถานการณ์เพื่อทำความเข้าใจโจทย์สถานการณ์ คำศัพท์ และข้อความต่างๆ ของสถานการณ์ 4. ผู้เรียนค้นหา ระบุหรือนิยามปัญหาจากโจทย์สถานการณ์ 5. ครูทำหน้าที่ช่วยเหลือในการเรียนรู้ของผู้เรียนเมื่อผู้เรียนมีข้อคำถาม ข้อสงสัย โดยการใช้เทคนิคการตั้งคำถามย้อนกลับ โดยจะเน้นคำถามที่ขึ้นต้นด้วย อะไร อย่างไร ทำไม	**ขั้นสอน** 1. ครูและผู้เรียนใช้สุนทรียสนทนาในขณะทำกิจกรรมกลุ่ม (Compassion) 2. ครูสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ไม่เคร่งเครียด ทั้งท่าทาง สีหน้า น้ำเสียง (Compassion)	
	ขั้นสรุป **PBL** เพื่อให้นักศึกษาสามารถประเมินถึงจุดเด่นและจุดด้อยของตนเองได้ **จิตตปัญญา** 1. เพื่อสร้างแรงจูงใจการคิดบวก การให้กำลังใจ 2. เพื่อให้ผู้เรียนได้ทบทวนความคิด ความรู้สึก การกระทำของตนเอง 3. เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในตนเอง และผู้อื่น	**ขั้นสรุป** 1. ให้ผู้เรียนทุกคนสรุปสั้นๆ เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของตนเอง (ประธาน เลขา สมาชิก) ที่ได้รับในวันนี้ และจะพัฒนาอย่างไรในการเข้ากลุ่มครั้งต่อไป	**ขั้นสรุป** 1. ครูกล่าวชื่นชม และให้กำลังใจผู้เรียนภายหลังการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม (Compassion) 2. ครูให้ผู้เรียนทุกคนเขียนบันทึกสะท้อนคิด (Connectedness) ในประเด็นดังนี้ 2.1 การเรียนแบบ PBL ครั้งแรกเป็นอย่างไร และรู้สึกอย่างไร 2.2 ได้เรียนรู้อะไรบ้าง 2.3 ภาคภูมิใจตนเองอะไรบ้างในวันนี้ 2.4 มีอะไรเปลี่ยนแปลงในตนเองบ้าง 2.5 อยากจะขอบคุณใครบ้างในวันนี้ 2.6 อยากให้เพื่อน หรือครูช่วยในเรื่องอะไรบ้างเพื่อให้บรรลุความคาดหวังที่ต้องการ 3. ครูและผู้เรียนสร้างไลน์กลุ่มร่วมกันและถ่ายภาพหมู่ร่วมกับผลงานบนไวท์บอร์ด (Compassion)	

3.1 ขั้นตอนที่ 1 ทำความเข้าใจโจทย์สถานการณ์ คำศัพท์ และข้อความต่างๆ ของสถานการณ์ (Clarify terms and concepts)

3.2 ขั้นตอนที่ 2 ระบุหรือนิยามปัญหา เป็นขั้นตอนของการตั้งประเด็นปัญหาจากโจทย์สถานการณ์ (Define problems)

3.3 ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ปัญหา เป็นขั้นตอนของการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาต่างๆ ร่วมกัน (Analyze problems)

3.4 ขั้นตอนที่ 4 ตั้งสมมติฐาน (Formulated hypothesis)

3.5 ขั้นตอนที่ 5 จัดลำดับความสำคัญของสมมติฐาน (Identify the priority of hypothesis)

3.6 ขั้นตอนที่ 6 กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ (Formulated learning objective)

3.7 ขั้นตอนที่ 7 ศึกษาความรู้เพิ่มเติมจากภายนอกกลุ่ม (Collect additional information outside the group)

3.8 ขั้นตอนที่ 8 สังเคราะห์และทดสอบข้อมูลที่หามาเพิ่มเติม (Synthesize and test the newly acquired information)

3.9 ขั้นตอนที่ 9 สรุปการเรียนรู้หลักการและแนวคิดจากการแก้ปัญหา (Identify generalization and principles derived from studying the problems)

4. เมื่อสิ้นสุดการการเรียนรู้ ประเมินความรู้และการเปลี่ยนแปลงในตนเอง ของนักศึกษา ใช้เวลา 30 นาที (Post-test)

5.การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ตามวิธีของ Johnson & LaMontagne (1993) ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การเตรียมข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการวิเคราะห์และเตรียมอุปกรณ์ต่างๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล (Data preparation) (2) การทำความคุ้นเคยกับข้อมูล (Familiar with the data) (3) การระบุกรอบแนวคิดและตัวแปรที่ต้องการศึกษา (Identified unit of analysis) (4) การจัดหมวดหมู่ประเภทของข้อมูล (Tentative categories) (5) ตรวจสอบความถูกต้องของการจัดหมวดหมู่ประเภทของข้อมูล (Refined categories) และ (6) ตรวจสอบความถูกต้องของผลการวิเคราะห์ (Category integrity)

ขั้นตอนที่ 3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Information)

ประชากร ได้แก่นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์ ที่กำลังศึกษารายวิชาจริยศาสตร์และกฎหมายวิชาชีพทางการพยาบาล จำนวน 99 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์ ที่กำลังศึกษารายวิชาจริยศาสตร์และกฎหมายวิชาชีพทางการพยาบาล ซึ่งจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) โดยจัดผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย ที่มีความสามารถแตกต่างกันและใช้กระบวนการทำงานเป็นทีมเพื่อร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จำนวน 9 กลุ่ม กลุ่มละ 11 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) จำนวน 1 กลุ่ม ประกอบด้วยนักศึกษาจำนวน 11 คน

ขั้นตอนที่ 4 เครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย มี 2 ประเภท ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ได้แก่ แผนการสอน วิชาจริยศาสตร์และกฎหมายวิชาชีพการพยาบาล หัวข้อปัญหาจริยธรรมในวิชาชีพการพยาบาล เป็นการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้แนวคิดจิตตปัญญาบูรณาการร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก (Polsingchan and Rungruang, 2020) โดยมีจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งหมด 4 ครั้งๆ ละ 3 ชั่วโมง และในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกครั้งจะใช้

กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดจิตตปัญญา ได้แก่ สุนทรียสนทนา (Dialogue) การฟังอย่างลึกซึ้ง (Deep listening) และการสะท้อนการเรียนรู้ (Learning reflection) ประกอบกับหลักการพื้นฐานของการจัดกระบวนการเรียนรู้ 7C's ได้แก่ หลักการพิจารณาด้วยใจอย่างใคร่ครวญ (Contemplation) หลักความรักความเมตตา (Compassion) หลักการเชื่อมโยงสัมพันธ์ (Connectedness) หลักการเผชิญความจริง (Confronting reality) หลักความต่อเนื่อง (Continuity) หลักการสร้างความมุ่งมั่น (Commitment) และหลักชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Community) บูรณาการควบคู่กับการสอนแบบปัญหาเป็นหลัก ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ขั้น คือ ขั้นเตรียมความพร้อม ขั้นสอน และขั้นสรุปผลการเรียนรู้

ตรวจสอบคุณภาพของแผนการสอนในด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ .67-1.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ ค่า IOC ≥ .50 ซึ่งมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และปรับแผนการสอนหลังจากได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญผู้วิจัยได้แก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบบันทึกการสะท้อนคิด (Reflective thinking) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นประกอบด้วยข้อคำถาม 6 ข้อ ได้แก่ 1) การเรียนแบบ PBL เป็นอย่างไร และรู้สึกอย่างไร 2) ได้เรียนรู้อะไรบ้าง 3) ภาคภูมิใจในตนเองเรื่องอะไรบ้าง 4) การเปลี่ยนแปลงในตนเองมีอะไรบ้าง 5) ต้องการจะขอบคุณใครบ้าง และ 6) ต้องการให้เพื่อน หรือครูช่วยในเรื่องอะไรบ้าง ร่วมกับให้นักศึกษาวาดภาพและเขียนแสดงความรู้สึกใต้ภาพเพื่อสะท้อนความรู้สึกของนักศึกษาอย่างแท้จริง ตรวจสอบคุณภาพของแบบบันทึกการสะท้อนคิดในด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ ค่า IOC ≥ .50 ซึ่งมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และปรับแผนการสอนหลังจากได้รับคำแนะนำ

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลหลังการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้แนวคิดจิตตปัญญาบูรณาการร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงในตนเอง ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงระดับบุคคล โดยพบการเปลี่ยนแปลงในเรื่องความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาของบทเรียนที่เพิ่มมากขึ้น จากข้อมูลการสะท้อนคิด ดังตัวอย่างที่นักศึกษาสะท้อนคิดว่า

"ก่อนเรียนไม่ค่อยเข้าใจในเนื้อหา ปกติรู้สึกว่าวิชาจริยศาสตร์และกฎหมายน่าเบื่อมากเพราะมีแต่ตัวหนังสือ และต้องท่องจำ มาตราต่างๆ มากมาย หลังเรียนรู้สึกว่าตัวเองเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น เพราะมีการเรียนที่วางแผนเป็นขั้นตอน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในกลุ่มยิ่งทำให้เราเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น มีอาจารย์ช่วยเสริม ยกตัวอย่าง ทำให้เราเห็นภาพจริง สถานการณ์จริงที่เราต้องนำไปใช้ในการขึ้นฝึก"

"ก่อนเรียน รู้สึกกังวลมากๆค่ะ เนื่องจากเป็นวิชาที่ตนเองไม่ถนัด หลังเรียนด้วยวิธีการแบบนี้ มีการแลกเปลี่ยนความรู้จากเพื่อนๆ และอาจารย์ได้เสริม แนะแนวที่ถูกต้อง พร้อมยกตัวอย่างประกอบทำให้เห็นภาพ ซึ่งทำให้เข้าใจได้มากๆ มีความรู้มากขึ้น 80% ถือว่าเยอะมากสำหรับหนู และสามารถนำไปทำข้อสอบได้ เมื่อทำงานสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ค่ะ"

นอกจากนั้นยังพบว่านักศึกษา มีการเปลี่ยนแปลงในตนเองในหลายๆ ด้านนอกเหนือจากด้านความรู้ ดังนี้

ด้านทักษะการสื่อสาร ทั้งด้านการพูด การฟัง การอ่าน ดังตัวอย่างที่นักศึกษาสะท้อนคิดว่า

"ก่อนเรียน ไม่ค่อยกล้าพูดกับเพื่อนที่ยังไม่เคยทำงานด้วยกัน ยังไม่ค่อยกล้าพูดในสิ่งที่คิด เพราะกลัวพูดไปแล้วเพื่อนไม่เข้าใจในสิ่งที่หนูกำลังจะสื่อ หลังเรียนสามารถสื่อสารประสานงานกับเพื่อนคนอื่นๆ ได้

กล้าที่จะพูดมากขึ้น กล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น รับฟังผู้อื่นได้เข้าใจและรับรู้เรื่องต่างๆ ฟังและเก็บข้อมูลอ่านมากขึ้น”

“ก่อนเรียน มองแคบ ไม่กล้าพูดเพราะกลัวผิด หลังเรียน มองกว้างมากขึ้น รับฟังความคิดเห็นผู้อื่นเปิดรับมากขึ้น”

ด้านทักษะการกล้าคิดกล้าแสดงออก

“ก่อนเรียน ยังไม่กล้าที่จะพูดคุยกับเพื่อนภายในกลุ่ม ถึงแม้ว่ามีข้อเสนอแนะ หรือข้อสงสัยที่อยากจะถามก็ไม่กล้าแสดงออกหรือเสนอความคิดเห็น หลังเรียน กล้าที่จะเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมในเนื้อหาที่เราได้หามาได้ลองเสนอเพื่อนๆ ในกลุ่ม”

“ก่อนเรียน ไม่กล้าแสดงออก เนื่องจากเป็นคนขี้อาย และกลัวผิด หลังเรียนกล้าแสดงออกและแสดงความคิดเห็นมากขึ้นโดยไม่กลัวว่าจะถูกหรือผิด”

“ก่อนเรียน มีความกังวลมาก ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น หลังเรียน รู้สึกสนุกสนานที่ได้แสดงความคิดเห็นออกไป แม้ในบางครั้งความคิดเห็นที่เราพูดออกไปไม่ได้ถูกทั้งหมด แต่เรามีเพื่อนในกลุ่มช่วยเสริมเพิ่มเติม และอาจารย์ได้ยกตัวอย่างให้เห็นภาพในสิ่งที่เราคิด มันทำให้เราสนุกสนานและมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น”

ทักษะการยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น

“ก่อนเรียน เดิมทีเป็นผู้ที่ชอบฟังอยู่แล้ว แต่หลายครั้งที่ฟังแล้วไม่ได้นำไปคิดวิเคราะห์ต่อ หรือไม่ได้ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นจากใจจริง หลังเรียน กระบวนการทำงานนี้ทำให้เราต้องตั้งใจฟัง คิดวิเคราะห์ในตอนนั้น และได้เสนอออกมาเป็นความคิดเห็นของเรา ทำให้ได้แลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูลความรู้กับสมาชิกในกลุ่ม ทำให้เรารู้จักยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมากขึ้น บางอย่างที่เราผิดพลาดหรือไม่ละเอียดมากพอ จะมีเพื่อนคอยช่วยเพิ่มเติมให้”

“ก่อนเรียน เน้นความคิดตนเองเป็นหลัก ไม่ค่อยยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นที่แตกต่างจากตนเองเท่าไร หลังเรียน รับฟังความคิดเห็นผู้อื่น ใส่ใจกับความคิดเห็นของผู้อื่น เปิดใจยอมรับในทุกความคิด ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นมากขึ้น”

2. การเปลี่ยนแปลงระดับกลุ่ม

ทักษะการทำงานเป็นทีม

“ก่อนเรียน หลายครั้งมักไม่ชอบงานกลุ่มเพราะยิ่งมากคนยิ่งมากความ หรือบางคนไม่มีส่วนช่วยในการทำงาน หลังเรียน รู้สึกดีกับการทำงานกลุ่มมากขึ้น เพราะมีความเป็นขั้นเป็นตอน ทุกคนมีหน้าที่ของตนเองและได้หมุนเปลี่ยนหน้าที่กันไปในแต่ละครั้ง พัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของตนโดยการเรียนรู้ว่าทำอย่างไรการทำงานกลุ่มจึงจะมีประสิทธิภาพ จากการประเมินตนเอง ทุกคนมีหน้าที่ ไม่มีใครรับภาระหนัก และได้ผลจากการทำงานจริงๆ ตามเวลา”

“ก่อนเรียน จะคุ้นเคยกับการทำงานด้วยตนเอง หลังเรียน ชอบการเรียนแบบนี้ ทุกคนได้คิด และลงมือทำทุกคนไม่มีการเอาเปรียบกัน ได้ทำงานร่วมกัน หาความรู้และวิธีแก้ปัญหาช่วยกัน ได้รู้ว่าตัวเราต้องปรับปรุงตรงไหน ต้องเรียนรู้ตรงไหนจากเพื่อน”

ทักษะการเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล

“ก่อนเรียน ยังไม่เข้าใจเพื่อนๆ บางครั้งเพื่อนมีความคิดแต่ไม่กล้าพูดออกมา อยากให้เพื่อนพูดออกมาเลย ถ้ามีอะไรผิดพลาดจะได้ช่วยกันแก้ไข หลังเรียน เข้าใจเพื่อนมากขึ้น พยายามให้เพื่อนมีส่วนร่วม กล้าที่จะเสนอความคิด”

“ก่อนเรียน เข้าใจเพื่อนทุกคนภายในกลุ่ม คิดว่าเพื่อนแต่ละคนมีความคิดเป็นของตัวเองมากเกินไป บางครั้งก็ไม่ได้ใส่ใจความคิดเห็นของเพื่อนที่นำเสนอ อาจจะทำให้เกิดปัญหาภายในกลุ่มขณะทำงานได้ หลังเรียน เข้าใจเพื่อนทุกคนภายในกลุ่มมากขึ้น เคารพในความคิดของเพื่อนในบางเรื่องที่เรานำเสนออาจจะไม่ถูกต้อง เพื่อนก็ได้บอกและอธิบายให้เรารู้ว่าเราพูดหรือแสดงความคิดเห็นที่ไม่เกี่ยวข้องกับกรณีศึกษา เพราะแต่ละคนก็จะมีมุมมองที่แตกต่างกันไป ไม่เอาความคิดของตัวเองเป็นที่ตั้งเราต้องรับฟังเพื่อนในกลุ่มด้วย”

3. ด้านการเชื่อมโยงความรู้สู่การปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาพยาบาลตระหนักถึงความสำคัญของวิชาชีพพยาบาลในการให้บริการแก่ผู้รับบริการในประเด็นปัญหาทางจริยธรรม ดังตัวอย่างที่นักศึกษาสะท้อนคิดว่า

“ก่อนเรียน ยังไม่ทราบ และไม่เข้าใจบางเรื่อง หลังเรียน ได้เข้าใจว่า ถ้าหากเกิดสถานการณ์แบบนี้ เราควรแก้ปัญหาอย่างไร สามารถแก้ปัญหาได้ถูกต้อง เช่น การเคารพสิทธิของผู้ป่วย เพราะบางครั้งการที่เราให้บริการแก่ผู้ป่วย บางครั้งอาจจะขัดกับความต้องการของผู้ป่วย และอาจจะก่อให้เกิดปัญหาได้ จึงควรตระหนักและเคารพสิทธิของผู้ป่วย เห็นอกเห็นใจผู้รับบริการมองเห็นถึงปัญหาของผู้ป่วยมากขึ้น นึกถึงคนอื่นมากกว่าตนเอง”

“ก่อนเรียน ไม่รู้ว่าควรทำอย่างไรจึงจะถูกต้องตามหลักจริยธรรมของพยาบาลที่จะปฏิบัติต่อผู้ป่วย ไม่เข้าใจว่าทำไมเราต้องจำเป็นต้องเรียนรู้วิชาจริยธรรมและกฎหมายมากมาย เพราะคิดว่าแค่ให้การพยาบาลอย่างเดียวเท่านั้น หลังเรียน สิ่งที่ได้เรียนรู้มีความสำคัญต่อวิชาชีพการพยาบาลทำให้เรารู้ว่าเมื่อเราต้องไปทำหน้าที่ช่วยเหลือดูแลผู้ป่วยนั้นเราควรทำอย่างไรจึงจะทำให้ผู้ป่วยได้รับประโยชน์สูงสุด”

องค์ความรู้ใหม่

การจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้แนวคิดจิตตปัญญาบูรณาการร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตนเองของนักศึกษาเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ โดยครูต้องอาศัยการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นระบบภายใต้แนวคิด ทฤษฎี ในการจัดการศึกษาที่ครูเชื่อว่าจะสามารถทำให้นักศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงได้ มีการประเมินผลก่อน ระหว่าง และหลังเรียน เพื่อที่จะสามารถวัดผลลัพธ์หรือช่วยพัฒนานักศึกษาได้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม นอกจากนั้นครูต้องเปลี่ยนแนวคิดในการสอนจากการให้ความรู้นักศึกษาเพียงอย่างเดียวมาเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ โดยสร้างบรรยากาศให้เกิดความปลอดภัย พร้อมในการเรียนรู้ และไว้วางใจในการแสดงความคิดเห็น กระตุ้นการเรียนรู้

โดยใช้คำถามในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ ร่วมกับการสะท้อนคิด เพื่อให้นักศึกษาเห็นจุดอ่อนและจุดแข็งของตนเอง เพื่อที่นักศึกษาจะสามารถนำไปพัฒนาตนเองได้อย่างเป็นรูปธรรม

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำประเด็นที่สำคัญมาอภิปราย ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงระดับบุคคล ในเรื่องความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาของบทเรียนที่เพิ่มมากขึ้น สามารถอภิปรายผลได้ว่า นักศึกษามีความรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนจากการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้แนวคิดจิตตปัญญาบูรณาการร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก เนื่องมาจากกระบวนการจิตตปัญญาซึ่งประกอบด้วยการสุนทรียสนทนา การฟังอย่างลึกซึ้ง และการสะท้อนการเรียนรู้ ที่ช่วยสร้างบรรยากาศที่จะทำให้ผู้เรียนเปิดใจ เปิดพื้นที่ในการเรียนรู้ มีผลให้สภาพจิตใจเข้าสู่ความพร้อมและเหมาะสมต่อการเรียนรู้ และกิจกรรม Check-in การวาดรูป ที่ช่วยเตรียมความพร้อมในการฟังอย่างมีสติ เปิดใจรับฟังอย่างลึกซึ้ง และมีการใคร่ครวญอย่างมีสติ เน้นการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติภายใต้บรรยากาศที่ผ่อนคลายเอื้อต่อการเรียนรู้ เมื่อบูรณาการควบคู่กับการสอนแบบ PBL ซึ่งมีจุดเด่นในการพัฒนาทักษะทางปัญญา ทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต พัฒนาการใช้เหตุผลในการคิดวิเคราะห์และตัดสินใจ พัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง เนื่องจากผู้เรียนรู้จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง (Boonpleng et al., 2016; Puttiwanit, Puttiwanit, Suwanra, and Kaewmahakam, 2017; Dhabdhimsri and Naiyapatana, 2017) ดังนั้นการใช้แนวคิดจิตตปัญญาบูรณาการร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก จึงเป็นการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ เป็นวิธีการที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ผู้เรียนเป็นผู้ทำความเข้าใจ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และร่วมกันอภิปรายนำเสนอ สรุปความคิดเห็นรวบยอดร่วมกับเพื่อนในกลุ่ม ภายใต้บรรยากาศของความไว้วางใจ การเข้าใจเปิดกว้างและยอมรับ จึงสามารถส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้กระตุ้นให้นักศึกษามีความใฝ่รู้ กระตือรือร้น คิดเป็น สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์อย่างเป็นเหตุเป็นผล ตลอดจนทำงานเป็นกลุ่มสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดความตั้งใจในการเรียนรู้ที่แท้จริง และทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเองด้านความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาได้เพิ่มมากขึ้น จึงส่งผลให้นักศึกษามีความรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Panyaprouks (2021) ที่ใช้แนวคิดจิตปัญญาศึกษาระบบพี่เลี้ยง และการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานในการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 (4C’s) ในนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายคณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 ที่ศึกษาในรายวิชา ESS 4901 สัมมนาสังคมศึกษา พบว่า นักศึกษามีทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านการร่วมมือและการทำงานเป็นทีม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการสื่อสารและแสดงออก ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา และด้านความริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม

2. การเปลี่ยนแปลงระดับบุคคลในด้านทักษะการสื่อสาร ด้านทักษะการกล้าคิดกล้าแสดงออก ทักษะการยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น การเปลี่ยนแปลงระดับกลุ่ม ในด้านทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะการเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถอภิปรายผลได้ว่าเนื่องจากการใช้หลักการจัดกระบวนการเรียนรู้ 7C’s เริ่มต้นด้วยการพิจารณาด้วยใจอย่างใคร่ครวญ (Contemplation) โดยการ Check-in ทุกครั้งก่อนการเรียนรู้ จะทำให้นักศึกษาเกิดการใคร่ครวญอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับตนเอง ความสัมพันธ์และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่สัมผัส โดยอยู่บนพื้นฐานของจิตใจที่สงบ มีสมาธิและความตระหนักรู้ มีโอกาสได้ใคร่ครวญสิ่งที่ได้เรียนรู้ แต่ละกิจกรรม ทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ในตัวเอง มีการปรับเปลี่ยนวิธีคิด เห็นความคิดของตนเอง เข้าใจตนเองชัดเจนขึ้น เข้าใจเพื่อนร่วมกลุ่ม นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในตนเอง สอดคล้องกับการศึกษาของ Thayati (2020) ที่พบว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดจิตตปัญญาทำให้นักศึกษาเกิดความตระหนักรู้ใน

ตนเอง จากกิจกรรมการสะท้อนคิด (Self reflection) ได้กลับมาพิจารณาการกระทำของตนเอง เป็นช่วงเวลาที่ทำให้ได้อยู่กับตัวเอง คิดถึงกิจกรรมที่ได้ทำอย่างถี่ถ้วน พิจารณาหาเหตุผลของการกระทำของตัวเอง สิ่งไหนที่ทำได้ดี และเพราะเหตุใดจึงทำให้ประสบความสำเร็จ และสิ่งไหนที่ควรปรับปรุงแก้ไขทำให้เกิดความเข้าใจและยอมรับตนเอง ทำให้สะท้อนจุดเด่นและจุดที่ควรปรับปรุงของตนเองได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้นการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วยกิจกรรมรับฟังอย่างลึกซึ้ง รับฟังอย่างกัลยาณมิตร ไม่โกรธกัน ฟังโดยไม่พูดแทรก ทำให้รู้จักฟังมากขึ้นและเข้าใจมุมมองของคนอื่นมากขึ้น รวมทั้งสามารถให้ข้อเสนอแนะแก่เพื่อนกลุ่มอื่นๆ โดยใช้ภาษาในการสื่อสารอย่างเป็นกัลยาณมิตรหลีกเลี่ยงการใช้คำพูดที่จะทำร้ายความรู้สึกของผู้ฟัง และสอดคล้องกับ Pusiripinyo (2018) ที่พบว่านักศึกษายังเปลี่ยนแปลงตนเองในด้านการกล้าเผชิญหน้าความกลัว ซึ่งเมื่อก่อนนักศึกษาไม่มั่นใจในตนเองกลัวการพูดต่อหน้าที่ชุมชนแต่กิจกรรมตามแนวคิดจิตตปัญญาช่วยให้นักศึกษารู้จักพิจารณาอารมณ์ตนเอง และช่วยกันสร้างบรรยากาศที่ส่งพลังด้านบวกทำให้นักศึกษาเริ่มกล้าที่จะพูด กล้าที่จะนำเสนองานมากขึ้น

นอกจากนั้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้ความรักความเมตตา (Compassion) ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ใช้สุนทรียสนทนา (Dialogue) 4 ขั้นตอน คือ การฟังอย่างลึกซึ้ง (Deep listening) การฟังด้วยความเคารพ (Respecting) การห้อยแขวนการตัดสินใจ (Suspending) และการเปล่งเสียง (Voicing) มาใช้ในแต่ละครั้งที่เข้ากลุ่ม เนื่องจากการเปิดกว้างที่จะรับฟังความคิดที่หลากหลายจากบุคคลอื่นเป็นวิธีที่ยาก ดังนั้นการใช้สุนทรียสนทนาจะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกผ่อนคลายในการที่จะรับมุมมองอื่นๆ ที่แตกต่างจากตนเอง นอกจากนั้นมีการสร้างบรรยากาศที่ปลอดภัยในการเรียนรู้ระหว่างครูผู้สอนและนักศึกษา โดยการนั่งล้อมวงและสามารถเห็นหน้าซึ่งกันและกันได้ทุกคน มีการแนะนำตัวทั้งชื่อจริงและชื่อเล่น และครูจะพูดคุยกับนักศึกษาโดยใช้ชื่อเล่น ทำให้ช่องว่างระหว่างครูและนักศึกษาใกล้ชิดกันมากยิ่งขึ้น มีการตกลงกติกาในการแสดงความคิดเห็นโดยการยกมือว่าต้องการที่พูดทุกครั้ง เพื่อไม่ให้เกิดการพูดแทรกกันเกิดขึ้น และถ้าเพื่อนพูดต้องตั้งใจฟังและต้องฟังให้จบโดยไม่พูดแทรก และสามารถแสดงความคิดเห็นหรือซักถามได้โดยไม่ต้องกลัวถูกหรือผิด การสร้างบรรยากาศความไว้วางใจ การเข้าใจ การยอมรับ บนพื้นฐานความมั่นใจในศักยภาพของมนุษย์ ทำให้เกิดความกล้าที่จะเปิดเผยตนเอง กล้าแสดงความคิดเห็นนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง ซึ่งกระบวนการดังกล่าวทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูและนักศึกษา และระหว่างนักศึกษาด้วยกันเองที่มีผลต่อบรรยากาศการเรียนรู้ และส่งเสริมต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา สอดคล้องกับการศึกษาของ Pusiripinyo (2018) ที่พบว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมจิตตปัญญา จะทำให้เกิดความตระหนักรู้ เข้าใจตนเองและผู้อื่น ผ่านการสะท้อนคิด การฟังอย่างใคร่ครวญ การผ่อนพักตระหนักรู้ กิจกรรมเหล่านี้ช่วยให้นักศึกษารับฟังเพื่อนมากขึ้น เวลาทำงานกลุ่มจะฟังจนจบโดยไม่ขัดเพื่อน และมีสมาธิในการเรียนมากขึ้น เมื่อเรียนๆ ไปชอบทำกิจกรรมเหล่านี้ เพราะทำให้คิดคล่องขึ้น ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ และความคิดของเพื่อนรวมถึงอาจารย์ผู้สอนและเกิดความเข้าใจมากขึ้น นอกจากนั้นการทำกิจกรรมการฟังอย่างใคร่ครวญโดยเพื่อนเล่าถึงปัญหาในการทำงานกลุ่มจึงเข้าใจเพื่อนมากขึ้น และพยายามสื่อสารในการทำงานและหาข้อตกลงร่วมกันในการทำงาน นอกจากนี้ยังรู้จักควบคุมอารมณ์มากขึ้นเพราะบางครั้งเวลาทำกิจกรรมการสะท้อนผลการทำงานของแต่ละกลุ่ม บางครั้งโกรธที่เพื่อนวิจารณ์งานของตนเอง แต่เมื่อพิจารณาเหตุและผลก็ทำให้เข้าใจได้ว่าเราสามารถเรียนรู้และพัฒนาได้จากการสะท้อนคิดของคนอื่น เข้าใจว่าทุกคนย่อมมีข้อดีและข้อเสียแต่จะทำอย่างไรให้สามารถอยู่กับผู้อื่นอย่างมีความสุขได้คือสิ่งที่สำคัญ และถ้าเพื่อนพูดห้ามใครพูดแทรกเวลาทำงานกลุ่มจะฟังจนจบโดยไม่ขัดเพื่อน ทำให้เข้าใจเพื่อนมากขึ้นและจะพยายามไม่ตัดสินเพื่อนโดยไม่คิดให้ดีก่อน

นอกจากนั้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ซึ่งใช้หลักการเชื่อมโยงสัมพันธ์ (Connectedness) ในการบูรณาการการเรียนรู้ในแง่มุมต่างๆ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่เป็นองค์รวม

โดยสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้เข้ากับประสบการณ์ในชีวิตได้ ผ่านฐานกาย ฐานใจ และฐานคิดโดยในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ใช้กิจกรรมย่อย คือการอภิปราย ระดมสมอง การตั้งคำถาม โดยเฉพาะการใช้คำถามเพื่อกระตุ้นนักศึกษาให้เกิดการคิดวิเคราะห์ เชื่อมโยงกรณีศึกษากับบทบาทของพยาบาลวิชาชีพในการให้การดูแลผู้ป่วยที่มีปัญหาประเด็นทางด้านจริยธรรม ทำให้นักศึกษาเกิดการเชื่อมโยงประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้เข้ากับประสบการณ์หรือสิ่งที่ตนเองจะต้องนำไปปฏิบัติในการให้การดูแลผู้ป่วยต่อไปในอนาคตได้ อีกทั้งการใช้หลักการเผชิญความจริง (Confronting reality) หลักความต่อเนื่อง (Continuity) และหลักชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Community) ซึ่งทั้ง 3 หลักนี้จะสอดแทรกอยู่ในกระบวนการกลุ่ม เช่น หลักการเผชิญความจริงจะสอดแทรกในขณะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่มที่ผู้เรียนจะมีโอกาสได้แสดงความคิด ความรู้สึก ภายใต้บรรยากาศที่ปลอดภัย เปิดกว้าง ยอมรับ และผู้เรียนได้เผชิญกับความขัดแย้งที่เกิดจากความแตกต่างของแต่ละบุคคลในการแสดงความคิดเห็น โดยการออกจากพื้นที่ปลอดภัยของตนเอง และการเผชิญกับสภาพความเป็นจริงที่แตกต่างไปจากกรอบความเคยชินเดิมของตน เพื่อกระตุ้นและเปิดพื้นที่การเรียนรู้ในแง่มุมใหม่ๆ เข้าใจข้อจำกัดและศักยภาพของตนเองต่อการเรียนรู้และพัฒนา ผ่านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นขณะเข้ากลุ่มทำกิจกรรม และหลักการสร้างความต่อเนื่องของกระบวนการเรียนรู้ จะใช้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ขณะเข้ากลุ่มทั้งหมด 4 ครั้ง โดยครูผู้สอนได้อำนวยความสะดวกและกระตุ้นการทำกิจกรรมทั้งหมดอย่างมีความหมาย มีลำดับขั้นตอน มีความลื่นไหล สอดรับกัน เพื่อให้เกิดการทบทวน สืบค้น และใคร่ครวญภายในอย่างสม่ำเสมอ สำหรับการใช้หลักชุมชนแห่งการเรียนรู้ครูจะกระตุ้นให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญในขณะที่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในห้องเรียนและเปรียบเสมือนว่าห้องเรียนนี้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเนื่องจากสมาชิกแต่ละคนได้นำประสบการณ์และบทเรียนที่ผ่านมา มาแลกเปลี่ยนในกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งจะทำให้เกิดมุมมอง ความรู้สึก และแง่มุมความเป็นจริงที่แตกต่างกันออกไป และช่วยสร้างแรงบันดาลใจและสนับสนุนในสิ่งที่ผู้เรียนมีเป้าหมายร่วมกันในการเรียนรู้ ดังนั้นจากจึงทำให้นักศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงในตนเองทั้งในระดับบุคคลและระดับกลุ่ม

3. เชื่อมโยงความรู้สู่การปฏิบัติ พบว่านักศึกษาพยาบาลตระหนักถึงความสำคัญของวิชาชีพพยาบาลในการให้บริการแก่ผู้รับบริการในประเด็นปัญหาทางจริยธรรม ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ว่าการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้แนวคิดจิตตปัญญาศึกษาบูรณาการร่วมกับวิธีการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก จากแนวคิดจิตตปัญญาซึ่งมีการสร้างความมุ่งมั่น (Commitment) คือความมุ่งมั่นที่จะเปลี่ยนแปลงตนเอง ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในการนำสิ่งที่ได้รับมาสู่ใจของผู้เรียนและนำเอากระบวนการกลับไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐานภายในตนเองอย่างต่อเนื่อง นำไปสู่การเรียนรู้ที่ยั่งยืน จากการให้นักศึกษาสะท้อนคิดในสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้ในแต่ละครั้งและการนำไปประยุกต์ใช้ภายหลังการเรียนรู้ โดยพบว่านักศึกษาสามารถเชื่อมโยงความรู้สู่การปฏิบัติได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Jantaveemuang, Balthip and Petchruschatachart (2018) ที่ศึกษาผลของโปรแกรมจิตปัญญาศึกษาต่อสุขภาวะจิตวิญญาณของนักศึกษาพยาบาล พบว่า นักศึกษามีแนวคิดที่จะนำกิจกรรมที่ได้เรียนรู้และฝึกฝนจากกิจกรรมการพัฒนาสุขภาวะจิตวิญญาณไปใช้ในการแนะนำผู้ป่วย เช่น การสวดมนต์ นั่งสมาธิ การทำบุญตักบาตร

สรุป

การจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้แนวคิดจิตตปัญญาบูรณาการร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งหมด 4 ครั้งๆ ละ 3 ชั่วโมง และในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกครั้งจะใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดจิตตปัญญา ได้แก่ สุนทรียสนทนา (Dialogue) การฟังอย่างลึกซึ้ง (Deep listening) และการสะท้อนการเรียนรู้ (Learning reflection) ประกอบกับหลักการพื้นฐานของการจัด

กระบวนการเรียนรู้ 7C's บูรณาการควบคู่กับการสอนแบบปัญหาเป็นหลัก 9 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ทำความเข้าใจโจทย์สถานการณ์ คำศัพท์ และข้อความต่างๆ ของสถานการณ์ ขั้นตอนที่ 2 ระบุหรือนิยามปัญหา เป็นขั้นตอนของการตั้งประเด็นปัญหาจากโจทย์สถานการณ์ ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ปัญหา เป็นขั้นตอนของการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาต่างๆ ร่วมกัน ขั้นตอนที่ 4 ตั้งสมมติฐาน ขั้นตอนที่ 5 จัดลำดับความสำคัญของสมมติฐาน ขั้นตอนที่ 6 กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 7 ศึกษาความรู้เพิ่มเติมจากภายนอกกลุ่ม ขั้นตอนที่ 8 สังเคราะห์และทดสอบข้อมูลที่หามาเพิ่มเติม และ ขั้นตอนที่ 9 สรุปการเรียนรู้หลักการและแนวคิดจากการแก้ปัญหา ผลการการประเมินนักศึกษาพยาบาลมีการเปลี่ยนแปลงในตนเอง หลังการจัดการเรียนรู้ จำแนกได้ 3 ประเด็นดังนี้ 1. การเปลี่ยนแปลงระดับบุคคล ประกอบด้วย 1.1 ด้านทักษะการสื่อสารทั้งด้านการพูด การฟัง การอ่าน 1.2 ด้านทักษะการกล้าคิดกล้าแสดงออก และ 1.3 ทักษะการยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น 2. การเปลี่ยนแปลงระดับกลุ่ม โดยพบการเปลี่ยนแปลงในทักษะการทำงานเป็นทีมที่ดีขึ้นและการเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลที่เพิ่มมากขึ้น และ 3. การเชื่อมโยงความรู้สู่การปฏิบัติ ตระหนักถึงความสำคัญของวิชาชีพพยาบาลในการให้บริการแก่ผู้รับบริการในประเด็นปัญหาทางจริยธรรม ที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยผู้วิจัยเสนอแนะดังนี้

1.ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ครูควรมีการปรับเปลี่ยนแนวคิดในการจัดการเรียนการสอน โดยละทิ้งบทบาทในการให้ความรู้มาเป็นผู้เอื้ออำนวยการเรียนรู้ ช่วยจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพโดยมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ต่อการเปลี่ยนแปลงในตนเองโดยใช้แนวคิดจิตตปัญญาบูรณาการร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก โดยเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2.2 พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดจิตตปัญญาบูรณาการร่วมกับการเรียนรู้วิธีอื่นๆ เพื่อศึกษาผลการเปลี่ยนแปลงในตนเองที่เกิดขึ้นว่าจะมีความเหมือนหรือแตกต่างกันหรือไม่

References

Boonpleng, W. et al. (2016). A Effects of Problem-Based Learning on Course Achievement among Baccalaureate Nursing Students. *Nursing Science Journal of Thailand,* 36(4), 28-38.

Chiddee, K., Siriphan, S. & Kaeomaungfang, R. (2019). Contemplative Education: Learning Management in Health Promotion and Illness Prevention Practicum. *Princess of Naradhiwas University Journal,* 10(3), 231-241.

Choosang, S. (2019). *The Paradigm of Contemplative Education Enhance Humanized Care of Nursing Student*. (Doctoral Dissertation). Silpakorn University.

Dhabdhimsri, V., & Naiyapatana, O. (2017). Enchanting Thinking Process Skills in Adult Nursing Using Problem-Based Learning. *Journal of Boromarajonani College of Nursing, Bangkok,* 33(1), 104-114.

Fry, S. T., & Johnstone, M. J. (2002). *Ethics in Nursing Practice*. (2nd ed.). Melbourne: Blackwell Science Ltd.

Hart, T. (2004). Opening the Contemplative Mind in the Classroom. *Journal of Transformative Education,* 2(1), 28-46.

Jantaveemuang, V., Balthip, K., & Petchruschatachart, U. (2018). Effect of Contemplative Education Program on Spiritual Well-Being of Nursing Students. *Journal of Nursing, Siam University, 19*(37), 84-102.

Johnson, L. J., & LaMontagne, M. J. (1993). Research Methods Using Content Analysis to Examine the Verbal or Written Communication of Stakeholders within Early Intervention. *Journal of Early Intervention,* 17(1), 73-79.

Pakdeto, R., & Arpaichiraratana, C. (2016). An Application of Transformative Learning in Arranging Learning Experience Regarding Ethical Decision Making for Nursing Students. *Thai Red Cross Nursing Journal,* 9(1), 1-10.

Panyaprouks, S. (2021). Development of 21st Century Skills (4C's) Based on Contemplative Education, Coaching & Mentoring System and Research-based Learning (CCR) for Teacher Students. *Silpakorn Education Research Journal, 13*(1), 371-388.

Polsingchan, S., & Rungruang, K. (2020). The Integration of Contemplative Education Concepts and Problem-Based Learning Method in a Selected Topic of Ethics and Laws in Nursing Profession Subject for Nursing Students. *Nursing Journal of the Ministry of Public Health,* 30(2), 23-35.

Poolpatarachewin, C. (2008). *Contemplative Education About the Dawn of a New Consciousness in Education in Contemplative Education for Human Development*. A Collection of Articles for the Academic Conference of the Year 2008. (p. 354-380). Bangkok: Contemplative Education Center, Mahidol University.

Praboromarajchanok Institute. (2018). *A Guide to the Implementation of the Identity of the Graduates of Praboromarajchanok Institute, Office of the Permanent Secretary, Ministry of Public Health*. Nonthaburi: Yuttarin Printing.

Pusiripinyo, V. (2018). Developing a Teaching Model Integrated the Concepts of Contemplative Education, Research-Based Learning, and Coaching for Preparing Student Teachers, Majoring in English to Community. *Academic Journal of Buriram Rajabhat University, 10*(2), 97-122.

Puttiwanit, N., Puttiwanit, S, Suwanraj, M., & Kaewmahakam, O. (2017). Effect of Problem-Based Learning on Intellectual Skills of Nursing Student in Nursing of Persons with Health Problems I Subject. *The Southern College Network Journal of Nursing and Public Health,* 4(1), 1-14.

Saentree, K., Klangpraphan, M., & Thonglao, P. (2014). The Effects of Psycho-Intellectual Activities in Conjunction with the Problem-Based Learning Affecting Stratification,

Problem Solving Abilities and Self-Confidence of The Preschool Children. *Graduate Studies Journal,* 11 (52), 45-53.

Satyophas, S., & Samaket, N. (2013). Using the Process of Contemplative Studies in General Education Program to Develop Morals, Ethics, and Desirable Values for Undergraduate Students of Chiang Mai Rajabhat University. *Ganesha Journal,* 9(1), 1-9.

Sophonsuwapap, P. (2019). Theatre for Learning to Inner Self Transformation. *Music and Performing Arts Journal,* 5(2), 106-122.

Thayati, S. (2020). The Development of Organizing Learning Activity in Methods of Teaching English Course by Integrating Contemplative Education. *Ganesha Journal, 16*(1), 55-68.

Tongmuangtunyatep, K. et al. (2019). Effects of the Contemplative Education Process on Knowledge About Family Planning among Students in the Secondary Educational Service Area Office in Region 5, Chai Nat Province. *The Southern College Network Journal of Nursing and Public Health,* 5(3), 43-52.